

Prijedlog izbornih pravila za izbor Gradskog vijeća Grada Mostara

Amandmani na Izborni zakon BiH

Poglavlje 19 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine pod nazivom 'GRAD MOSTAR' mijenja se i glasi:

POGLAVLJE 19 GRAD MOSTAR

Članak 19.1

Ovim Zakonom se uređuje izbor vijećnika u Vijeće Grada Mostara (u daljem tekstu: Gradsko vijeće). Izuzetno od odredaba Poglavlja 13. ovog Zakona, načela utvrđena ovim Poglavljem primjenjuju se na izbore u Gradu Mostaru.

Članak 19.2

(1) Gradsko vijeće Grada Mostara sastoji se od tridesetpet (35) vijećnika koje neposredno biraju birači koji su upisani u Središnji birački popis za glasanje na teritoriji cijelog područja Grada Mostara.

(2) Određeni broj vijećnika bira se iz višečlanih izbornih jedinica prema formuli proporcionalne zastupljenosti, iz članka 9.5 ovog Zakona. Kompenzacijski mandati dodjeljuju se sa teritorije cijelog područja Grada Mostara kao cjeline, u skladu sa člankom 9.6 ovog Zakona.

(3) Najmanje tri člana svakog konstitutivnog naroda i jedan pripadnik ostalih bit će zastupljeno u Gradskom vijeću.

(4) Birač ima jedan glasački listić za mandate proporcionalne zastupljenosti u višečlanim izbornim jedinicama za koje je birač upisan u Središnji birački popis. Ovaj glasački listić uzima se u obzir i za raspodjelu kompenzacijskih mandata u skladu sa članom 10.5 ovog Zakona.

Članak 19.3

(1) Od 35 mandata za Gradsko vijeće Grada Mostara, između dvadeset tri procenta (23%) i dvadeset sedam procenata (27%) su kompenzacijski mandati. Preostali mandati raspodjeljuju se u višečlanim izbornim jedinicama.

(2) Broj višečlanih izbornih jedinica je pet (5).

- Prvu izbornu jedinicu čini gradsko područje I i sastoji se od teritorija bivših gradskih područja Jugozapad, Stari Grad i Središnje zone.
- Drugu izbornu jedinicu čini gradsko područje II kojeg čini teritorij bivšeg gradskog područja Zapad
- Treću izbornu jedinicu čini gradsko područje III kojeg čini teritorij bivšeg gradskog područja Jug
- Četvrtu izbornu jedinicu čini gradsko područje IV kojeg čini teritorij bivšeg gradskog područja Jugoistok
- Petu izbornu jedinicu čini gradsko područje V kojeg čini teritorij bivšeg gradskog područja Sjever

(3) Broj mandata za izbornu jedinicu utvrđuje se na sljedeći način: broj birača upisanih u Središnji birački popis za Gradsko vijeće Grada Mostara, koji je utvrdila Središnje izborno povjerenstvo BiH, dijeli se s ukupnim brojem mandata koji se raspodjeljuju u izbornim jedinicama. Kako bi se utvrdio broj mandata koji pripadaju jednoj izornoj jedinici, dijeli se broj birača upisanih u Središnji birački popis za tu izbornu jedinicu sa količnikom koji je dobiven u prethodnoj podjeli. Mandati koji se ne mogu raspodijeliti na osnovu cijelih brojeva, raspodjeljuju se izbornim jedinicama na osnovu najvećeg decimalnog ostatka.

Članak 19.4

(1) Od 35 članova Gradskog vijeća, koje neposredno biraju birači upisani u Središnji birački popis, 26 (dvadesetšest) se bira iz 5 (pet) višečlanih izbornih jedinica, a 9 (devet) su kompenzacijski mandati izabrani s teritorije Grada Mostara kao cjeline.

(2) Ovi mandati se raspodjeljuju u skladu s člancima 9.5 do 9.8 ovog Zakona.

(3) 26 mandata iz višečlanih izbornih jedinica za Gradsko vijeće Grada Mostara raspodjeljuje se na sljedeći način:

- Izborna jedinica I bira 14 (četnaest) članova
- Izborna jedinica II bira 5 (pet) članova
- Izborna jedinica III bira 2 (dva) člana
- Izborna jedinica IV bira 2 (dva) člana
- Izborna jedinica V bira 3 (tri) člana

(4) Nijedan od konstitutivnih naroda niti iz grupe "ostalih" ne mogu imati više od 17 svojih predstavnika u Gradskom vijeću.

Članak 19.5

(1) Političke stranke, koalicije i nezavisni kandidati koji su ovjereni u skladu sa odredbama ovog Zakona, mogu se kandidirati za izbore u izornoj jedinici.

(2) Svaki nezavisni kandidat za mandat u izornoj jedinici kandidira se na jednoj kandidatskoj listi.

Članak 19.6

(1) U svakoj višečlanoj izornoj jedinici mandati se raspodjeljuju prema formuli iz članka 9.5 ovog Zakona.

Članak 19.7

Kompenzacijski mandati dodjeljuju se prema formuli iz članka 9.6 ovog Zakona.

(1) Kompenzacijski mandat, koji je osvojila politička stranka ili koalicija, u skladu sa članom 10.5 ovog Zakona, raspodjeljuje se jedan po jedan neizabranim kandidatima na

kandidatskoj listi političke stranke ili koalicije za kompenzacijske mandate, počevši od vrha liste, sve dok se svi mandati ne raspodijele ili dok se lista ne iscrpi.

(2) Ukoliko svaki od konstitutivnih naroda ne osvoji minimalan broj od tri mandata, ili ne bude izabran makar jedan vijećnik iz reda 'ostalih', naknadni kompenzacijski mandat se dodjeljuje kandidatu relevantnog naroda ili 'ostalih' sa kompenzacijske liste političke stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja na listi ima još kvalificiranih kandidata iz reda relevantnog konstitutivnog naroda ili 'ostalih'.

(3) Ukoliko politička stranka ili koalicija na svojoj kompenzacijskoj listi nema dovoljno kvalificiranih kandidata iz reda relevantnog konstitutivnog naroda ili 'ostalih' da popuni mjesta koja su joj dodijeljena, mandat se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima još takvih kandidata na svojoj kompenzacijskoj listi. Ukoliko na bilo kojoj kompenzacijskoj listi nema kandidata iz reda relevantnog konstitutivnog naroda ili 'ostalih', mjesto se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima još takvih kandidata na drugoj listi, u skladu sa članom 9.8 stav (2) ovog Zakona.

Članak 19.8

(1) Ako se prilikom raspodjele u skladu sa članovima 10.4, 10.5 i 10.6 ovog Zakona dobiju identični količnici, mandat se dodjeljuje žrijebanjem.

(2) Mandati koje lista dobije raspodjeljuju se među kandidatima sa liste na način utvrđen u članu 9. 8 stav (2) ovog Zakona.

(3) Ako politička stranka ili koalicija nema na listi dovoljno kandidata da popuni mjesta koja su joj dodijeljena, mandati se prenose na kandidatske liste te političke stranke ili koalicije u drugoj izbornoj jedinici, u skladu sa postupkom iz članka 9.7 ovog Zakona.

Članak 19.9

(1) Ako mandat izabranog nezavisnog kandidata prestane u skladu s odredbama članka 1.10 ovog Zakona, mandat ostaje upražnjen na način utvrđen u članu 9.9 ovog Zakona.

(2) Ako mandat kandidata političke stranke ili koalicije prestane u skladu s odredbama članka 1.10 ovog Zakona, mandat se dodjeljuje na način utvrđen u članku 9.10 ovog Zakona.

Članak 19.10

(1) Pri raspodjeli mandata kako bi se popunili mandati koji su prestali u skladu s članom 1.10 ovog Zakona, osigurava se minimalna zastupljenost od tri člana iz reda svakog konstitutivnog naroda i jednog iz reda ostalih.

(2) Sljedeća pravila primjenjivat će se i ista derogiraju rješenja predviđena u članovima 9.9 i 9.10 ovog Zakona svaki put kada bi primjena ovih članova svela zastupljenost jednog konstitutivnog naroda ispod minimuma određenog u članku 19.2 stavak (3) ovog Zakona:

a) Ako mandat izabranog nezavisnog kandidata prestane, u skladu sa članom 10.8 ovog Zakona, upražnjeno mjesto popuniće se iz reda političke stranke ili koalicije koja ima najveći količnik u istoj izbornoj jedinici i koja, u skladu sa članom 9.8 stav (2) ovog Zakona na svojoj listi ima još kvalifikovanih kandidata iz reda istog konstitutivnog naroda ili 'ostalnih' iz kojeg je bio i nezavisni kandidat kojem je prestao mandat.

1). Ukoliko politička stranka ili koalicija nema dovoljno kvalificiranih kandidata na listi u istoj izbornoj jedinici da popuni mjesta koja su joj dodijeljena, mandat se prenosi na listu stranke ili koalicije koja je osvojila najveći broj glasova i koja na svojoj listi ima još takvih kandidata u bilo kojoj drugoj izbornoj jedinici u skladu s članom 9.8 stav (2) ovog Zakona.

b) Ako mandat izabranog kandidata političke stranke ili koalicije prestane, mandat se dodjeljuje sljedećem kandidatu sa liste iste izborne jedinice koji pripada istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat, u skladu s članom 9.8 stav (2) ovog Zakona.

1). U slučaju da nema preostalih kandidata na listi iste izborne jedinice koji pripadaju istom konstitutivnom narodu, mandat se dodjeljuje listi iste političke stranke ili koalicije u drugoj izbornoj jedinici koja je osvojila najveći broj glasova, u skladu s članom 9.8 stav (2) ovog Zakona.

2). Ukoliko nema preostalih kandidata na listama bilo koje političke stranke ili koalicije, mandat se dodjeljuje političkoj stranci ili koaliciji iz iste izborne jedinice koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima kvalificiranog kandidata koji pripada istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat sa njene liste, u skladu s članom 9.8 stav (29) ovog Zakona.

3). Ukoliko nema preostalih kandidata iz iste izborne jedinice koji pripadaju istom konstitutivnom narodu kao i prvobitni kandidat, mandat se dodjeljuje političkoj stranci ili koaliciji u bilo kojoj izbornoj jedinici, koja je osvojila najveći broj glasova i ima kvalificirane kandidate koji pripadaju tom konstitutivnom narodu u skladu s članom 9.8 stav (2) ovog Zakona.

c) Ako kompenzacijski mandat izabranog kandidata političke stranke ili koalicije prestane, mandat se dodjeljuje kandidatu sa iste liste kompenzacijskih mandata koji pripada istom konstitutivnom narodu, u skladu s članom 9.7 ovog Zakona.

1). U slučaju da nema preostalih kvalificiranih kandidata koji pripadaju istom konstitutivnom narodu na istoj listi kompenzacijskih mandata, mandat se dodjeljuje stranci ili koaliciji koja je osvojila najveći broj glasova i koja ima kvalificiranog kandidata iz reda istog konstitutivnog naroda na svojoj listi kompenzacijskih mandata. Mandat se tada dodjeljuje u skladu s članom 9.7 ovog Zakona.

Članak 19.11

Izuzetno od odredaba članka 13.7 ovog Zakona, gradonačelnik Grada Mostara se bira indirektno u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

OBRAZLOŽENJE

“VI.C Organizacija Mostara

- 1) *U Hercegovačko-neretvanskom kantonu, Grad Mostar se organizira kao jedna teritorijalna jedinica uprave i lokalne samouprave.*
- 2) *Grad Mostar ima nadležnosti općine, osim ako zakonom nije drugačije propisano.*
- 3) *Organizacija Grada Mostara se regulira zakonom i Statutom Grada Mostara. Statutom se određuju gradska područja u kojima gradska uprava ima svoje podružnice isključivo u svrhu pružanja usluga građanima u njihovom okruženju. Statutom se određuje broj gradskih područja.*
- 4) *Gradska područja su izborne jedinice. Statutom se određuje sastav Gradskog vijeća, a izborni postupak se regulira Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine i Statutom na način koji može odstupati od uvjeta propisanih u članku VI.A ovog Ustava...itd.*

Imajući u vidu ove odredbe navedeni amandman podrazumijeva model koji zadovoljava Odluku Ustavnog suda i koji nije u suprotnosti s Ustavom FBiH uz ispunjenje osnovnog cilja, a to je otklanjanje diskriminaciju koju je utvrdio Ustavni sud i reguliranje prava birača tzv. Centralne zone.

Odredbe Ustava FBiH impliciraju kako se izbori za Gradsko vijeće trebaju provesti u okviru višečlanih izbornih jedinica, a što je u proceduralnom smislu već definirano postojećim odredbama Izbornog zakona BiH.

Dodjela mandata na ovaj način bi također osigurala poštivanje odredbi o minimalnoj zastupljenosti konstitutivnih naroda i ostalih u Gradskom vijeću. Ovim postupkom bi se također u cijelosti ispoštovala odluka Ustavnog suda BiH uz nešto jednostavniji izborni postupak.